

Hová lettek Május 1-je vívmányai?

Huszonéves fiatalokkal beszélgetek, akik között nemcsak általános iskolát végeztek, ám érettségizettek is vannak. Két vonatkozásban is hasonló sorsúak: egyiküknek sem volt módja tovább tanulni, hiszen a nagyon szegényesen élő családjuk jövedelméből erre nem futotta, így valamennyien arra kényszerültek, hogy kétkezi munkával, úgymond alkalmi foglalkoztatottként keressék meg a kenyerre valójukat. E pénzük ijesztően kevés, havi 70 ezer forint alatt van, ami a tengődésükhöz elég csupán. Pedig rendszerint 10-12 órán át muszáj melóznuk, mert ezt kívánja tőlük a földbirtokos, illetve a gyáriparos gazdájuk.

Megtudom tőlük, hogy az aktuális napról, **Május 1-ről** csupán annyit meséltek nekik a tanáraik, hogy a kommunista Magyarországon akkor adtak hálát a kötelező felvonulások résztvevői zászlós integetéssel, a másik kezükben pedig jelszavas táblákat és léggömböket szorongatva, a helyi, meg az országos hatalom nagyfőnökeinek. Akik afféle alamizsnaként biztosítottak számukra ingyen virslit. Utána pedig következhetett a sör, a bor, a pálinka és egyéb ital vedelése, persze már a saját kontóra.

Mindezeket halva, elmondom nekik, hogy a munkásosztály nemzetközi összefogásának harcos ünnepe egy kissé más elemekből tevődött össze hazánkban, a **szocializmus** idején, mint amiről ők hallottak nemrég az oktatási intézményekben. Egyebek mellett az alábbi tényeket soroltam:

Én az 50-es évek első felében voltam elemi iskolás, amikor már minden évben nagyon vártuk a **Május 1-jét**, ugyanis akkor sétáltunk ki egy pajtáscsapatot alkotva, közben úttörő-dalokat énekelve, az iskolaépülettől jó 2 kilométerre lévő, hatalmas méretű, füves-fás tanyára, ahol egész nap játszottunk, mókás jelenetekkel szórakoztattuk egymást, s kaptuk a kondérokban főtt ízletes pörköltet, természetesen ingyen.

És a felnőttek? Ők a munkahelyeik szervezte rendezvényeken voltak, ahol az ünnepi programok után, késő esetébe nyúlt a vigadozás. Éléményszerűek voltak ezek az órák, amelyek során még mélyebb barátságot kötöttek egymással az emberek, közöttük a cég tőzsgárdatagjai, kiváló dolgozói, s a szocialista brigádok soraiba tartozók.

E kis tudósításomat tágra nyílt szemekkel figyelték a fiatalok, akiktől megtudtam, hogy a szóban forgó ünnep valódi jelentőségét már kiiktatják a tudnivalók sorából a mai rendszer oktatásért felelősei. A következmény pedig az, hogy a munka világának jelenlegi, visszatérő problémáit, például a napi megkövetelt tevékenység túl hosszú idejére, vagy az alacsony bérre vonatkozóan, már nem is tudják mihez viszonyítani. Pedig e naphoz kötött alapvető ismeretekkel érdemes tisztában lenni, íme hát egy rövidke történelem:

↳ A krónikák szerint, 1531. május elsején az itáliai Lucca városában, a munkát abbahagyva, ezer selyemszövő mesterlegény követelt rövidebb munkaidőt, tisztességes ellátást, emberibb életet, mire a városi herceg parancsára halomra gyilkolták őket. E gyalázatos tett kiagyaloivégrehajtói így próbálták elrettenteni azokat, akik lázadni mertek a munkásnépnek Istentől fölébe rendelt urai ellen.

1886. május 1-én az amerikai Chicagóban vonult az utcára 40 ezer ember, követelve a nyolcórás munkanap bevezetését. A rendőrség megtámadta a tüntetőket, akik közül 17 munkást megöltek és sokakat megsebesítettek. A mozgalom vezetői közül Parsonst, Spiest, Fischert és Engelt 1887. novemberében felakasztották, több társukat pedig hosszan tartó börtönbüntetésre ítélték.

└ A chicagói tüntetés örök emlékére a **II. Internacionálé** Párizsban, 1889. július 14-én tartott alakuló kongresszusán határozatot hozott a **Május Elsejének** munkásünnepévé való kikiáltására. Részlet e dokumentumból: **A kongresszus kimondja, hogy meghatározott napon minden nemzet proletársága a munkásvédelem mellett minden helységben nagyszabású tüntetést rendezzen. E nap 1890. május elseje legyen.**

Amerika és Európa városaiban az említett napon a munkásság munkabeszüntetésekkel, sztrájkokkal, tömeggyűlésekkel és felvonulásokkal erősítette meg a **II. Internacionálé** döntésének helyességét. Például a budapesti nagygyűlésen 60 ezer ember vett részt, s a forradalomtól rettegő burzsoázia eltorlaszolta a lakása, háza ajtaját.

Egyébként 1945-ig csak korlátozott mértékben, szinte titokban lehetett ünnepelni ezt a napot hazánkban, az egyetlen alkalmat, a Tanácsköztársaság idején, 1919. május 1-jén tartott rendezvényt kivéve, amikor a terek és a középületek feldíszítették, az emberek házaik ablakaiban pedig vörös selymek, virágos szőnyegek és vörös vázás növények voltak.

└ Csak a második világháború befejezését követően ünnepelhatték a magyarok szabadon, zavartalanul a munka ünnepét. Majd jött 1990-ban a rendszerváltozás, ami másfél-kétmillió ember utcára kerülésével járt együtt, s azóta az egymást követő hatalmi tényezők egyike sem helyez hangsúlyt ezen ünnep fontosságára. A lakosok egy-egy kis csoportja pártokhoz-mozgalmakhoz kapcsolódva jön össze mostanság az ország különféle helységeiben, ahol azonban, — például a vezető szakszervezetisek közreműködésével — már újra felhangzanak **a napi 8 órás munkaidő általános betartására, vagy éppen a családok tisztességes megélhetését lehetővé tevő bérezésre vonatkozó követelések.**

*

Az idősök bizonyára még emlékeznek arra, hogy ifjú korunkban és később is szívesen énekelték minden évben a május-köszöntő dalát, például, hogy:

Itt van május elseje,
Énekszó és tánc köszöntse!
Zeng és dalol az élet,
Szállj csak, zeneszó, ének,
Ébresszed a magyar népet!

Nos, eme ébresztésre mostanság elengedhetetlen szükség van, hogy végre minden józanul gondolkodó ember rádöbbenjen, a könyörtelenül kizsákmányoló, tehát a pénz és nem emberközpontú kapitalizmusunk jelenlegi szakaszában már nincsenek meg a **Május 1-jei** vívmányaink sem! Hogy hová lettek? A rendszerünk hordalékaiból talán következtethetünk erre is, mondjuk ama korántsem költői kérdést feltéve: **miképpen lehetne a munka ünnepét köszönteni Magyarországon, ahonnan eleddig már 600 ezer embernek kellett külföldre mennie, hogy értelmes és jól megfizetett munkát találjon?** Erre pedig nem lehet válasz az, hogy a Horthy-éra azért tiltotta e nap megünneplését, mert onnan — ahogyan **József Attilától** tudjuk — „kivándorolt Amerikába másfél millió emberünk”.

**Kecskemét, 2018. május 1.
Frissítve: 2018. május 3.**

Velkei Árpád

INFORMÁLJA, KÉRDEZZE, OLVASSA
a rendszerváltozás veszteseinek készülő
VILÁGHÁLÓS NÉPÚJSÁGUNKAT,
a
FÜGGETLEN MAGYARORSZÁGOT!

Internetes cím: www.fuggetlenmagyarország.hu
E-mail cím: fuggetlenmagyarország@fuggetlenmagyarország.hu
Levélcím: **6000 Kecskemét, Tinódi u. 6. B/IV/26.**